Годишен финансов отчет за периода, приключващ на 31 декември 2024година

Приложения към Годишния финансов отчет

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	2
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	3
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	4
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	5

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	6
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО. БАЗА НА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	8
3.ДЕФИНИЦИЯ И ОЦЕНКА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	21
4. ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ	59
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	60
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	61
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	61
8. РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИЯ	62
9. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	62
10. ДРУГИ РАЗХОДИ	62
11. БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИ АКТИВИ	63
12. НЕТНИ ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ	63
13. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	64
14. ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ	65
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	67
16.СЪУЧАСТИЯ	67
17.АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	67
18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	69
19. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	70
20. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	70
21. ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	72
22.КРАТКОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ	72
23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	73
24. РЕГИСТРИРАН КАПИТАЛ	74
25. РЕЗЕРВИ И ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ	74
26. НАТРУПАНА ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА	74
27. ПАСИВИ ПО ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ - НЕТЕКУЩИ	75
28. ПРОВИЗИИ	75
29. ПАСИВИ ПО ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ - ТЕКУЩИ	76
30. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	76
31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	77
32. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	78
33. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	78
34. ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ	78
35.СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	79
36. ПОЛИТИКА И ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА	79
37. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	80
38. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ	83
39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	83
40. ЗАСТРАХОВАНО ИМУЩЕСТВО	84

Приложения към Годишния финансов отчет

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
За периода, приключващ на 31 декември 2024 година
Всички суми са в хиляди български лева

	Приложения	Период, приключващ на 31.12.2024	Период, приключващ на 31.12.2023
I.Приходи от оперативна дейност		**1 355 502**	**979 208**
1.Приходи от договори с клиенти	4.1	1 271 128	914 721
2.Финансирания	4.2	1 978	1 162
3.Изменения на запасите от продукция и НП	4.3	27 617	39 057
4.Придобиване на ДМА по стопански начин	4.4	29 217	3 093
5.Други доходи	4.5	25 562	21 175
II.Разходи по икономически елементи в т.ч.:		**(862 222)**	**(726 320)**
1.Разходи за материали	5	(288 986)	(258 757)
2.Разходи за външни услуги	6	(155 557)	(138 308)
3.Разходи за персонала	7	(346 294)	(268 887)
4.Разходи за амортизация	8	(33 912)	(28 157)
5.Провизии за задължения	9	(10 959)	(9 737)
6.Други разходи	10	(26 514)	(22 474)
III.Балансова стойност на продадените активи	11	**(17 553)**	**(10 908)**
IV.Резултат от оперативна дейност (I.+II.+III.)		**475 727**	**241 980**
V.Нетен резултат от промяна на валутни курсове	12	3 399	(2 782)
VI.Разходи/приходи от лихви	12	1 399	714
VII.Други финансови разходи/приходи	12	16 431	9 550
VIII.Счетоводна печалба/загуба преди данъци		**496 956**	**249 462**
IX.Разходи за данъци		(49 301)	(24 512)
- текущи корпоративни данъци	13	(52 692)	(25 173)
- отсрочени корпоративни данъци	13	3 391	661
Нетна печалба/загуба		**447 655**	**224 950**
XI.Друг всеобхватен доход			
XII.Общ всеобхватен доход:		**447 655**	**224 950**

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

От името на “Арсенал” АД:

..... **Дата: 04.03.2025г.**

Христо Николаев Ибушев - Изпълнителен директор

.....

Добрин Цветанов Драгнев - Съставител **Дата: 04.03.2025г.**

Одиторско дружество " Ажур ТДМ " ООД
Регистриран одитор отговорен за одита:
Данаил Трифонов Рахнев

Приложения към Годишния финансов отчет

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
Към 31 декември 2024 година
Всички суми са в хиляди български лева

	Приложения	Период, приключващ на 31.12.2024	Период, приключващ на 31.12.2023
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	14	216 667	159 682
Нематериални активи	15	504	711
Съучастия	16	10	10
Активи с право на ползване	17	3 439	17 871
Активи по отсрочени данъци	18	7 574	4 183
		228 194	**182 457**
Текущи активи			
Материални запаси	19	898 318	749 825
Търговски и други вземания	20	115 830	119 663
Данъци за възстановяване	21	12 720	8 024
Краткосрочни финансови активи	22	387 762	521 459
Парични средства и парични еквиваленти	23	767 409	251 315
		2 182 039	**1 650 286**
Общо активи		**2 410 233**	**1 832 743**
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Регистриран капитал	24	2 225	2 225
Резерви и допълнителен капитал	25	1 219 057	994 107
Натрупана печалба (загуба)	26	447 655	224 950
		1 668 937	**1 221 282**
Нетекущи пасиви			
Пасиви по оперативен лизинг	27	2 057	1 631
Провизии	28	3 884	3 510
		5 941	**5 141**
Текущи пасиви			
Пасиви по оперативен лизинг	29	1 425	16 565
Търговски задължения	30	640 161	531 246
Задължения към персонала и социално осигуряване	31	76 166	50 255
Данъчни задължения	32	16 059	6 845
Други задължения	33	1 544	1 406
		735 355	**606 317**
Общо пасиви		**741 296**	**611 458**
Приходи за бъдещи периоди	34		**3**
Общо капитал и пасиви		**2 410 233**	**1 832 743**

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

От името на “Арсенал” АД:

.....

Христо Николаев Ибушев - Изпълнителен директор **Дата: 04.03.2025г.**

.....

Добрин Цветанов Драгнев – Съставител **Дата: 04.03.2025г.**

Одиторско дружество „ Ажур ТДМ “ ООД

Регистриран одитор отговорен за одита: Даниел Трифонов Рахнев

Приложения към Годишния финансов отчет

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
За периода, приключващ на 31 декември 2024 година
Всички суми са в хиляди български лева

		Приложения	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
А	**Парични потоци от оперативна дейност**			
	1.Парични постъпления от клиенти		1 707 580	853 671
	2.Парични плащания на доставчици		(788 997)	(1 369 460)
	3.Парични плащания по възнаграждения		(341 660)	(278 353)
	4.Парични потоци от положителни и отрицателни курсови разлики (нетни)		416	(2 144)
	5.Платени данъци		(46 173)	(22 374)
	6.Възстановени данъци и помощи		946	1 162
	7.Други постъпления/плащания (нетни)		(132 240)	(84 968)
	Нетен паричен поток от оперативна дейност		**399 872**	**(902 466)**
Б	**Парични потоци от инвестиционна дейност**			
	1.Постъпления от продажба на имоти, машини и др.		226	554
	2.Плащания за закупуване на имоти, машини и др.		(174 528)	(42 674)
	Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		**(174 302)**	**(42 120)**
В	**Парични потоци от финансова дейност**			
	1.Дългосрочни банкови заеми – нетен поток			
	2.Краткосрочни банкови заеми – нетен поток			
	3.Нетен паричен поток от лихви			
	4.Други парични потоци от финансова дейност (нетни)		290 524	514 285
	Нетен паричен поток от финансова дейност		**290 524**	**514 285**
	Изменение на паричните средства през периода (нетно)		**516 094**	**(430 301)**
	Парични средства на 1 януари		**251 315**	**681 616**
	Парични средства на 31 декември	23	**767 409**	**251 315**

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

От името на “Арсенал” АД:

.....
Христо Николаев Ибушев - Изпълнителен директор
Дата: 04.03.2025г.

.....
Добрин Цветанов Драгнев - Съставител
Дата: 04.03.2025г.

Одиторско дружество „ Ажур ТДМ “ ООД
Регистриран одитор отговорен за одита:
Даниел Трифонов Рахнев

Приложения към Годишния финансов отчет

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
За периода, приключващ на 31 декември 2024 година
Всички суми са в хиляди български лева

	Основен капитал	Законови резерви	Други резерви	Преоценъчен резерв	Натрупана печалба (загуба)	Общо
Баланс към 31 декември 2022 г.	**2 225**	**674 804**	**151 888**		**167 414**	**996 331**
Ефект от промените в счетоводната политика						
Покриване на загуба						
Нетна печалба за периода					224 950	224 950
Друг всеобхватен доход						
Разпределение на печалбата		167 414			(167 414)	
Дивиденти						
Други изменения в собствения капитал						
Баланс към 31 декември 2023 г.	**2 225**	**842 219**	**151 888**		**224 950**	**1 221 282**
Ефект от промените в счетоводната политика						
Покриване на загуба						
Нетна печалба за периода					447 655	447 655
Друг всеобхватен доход						
Разпределение на печалбата		224 950			(224 950)	
Дивиденти						
Други изменения в собствения капитал		1				1
Баланс към 31 декември 2024 г.	**2 225**	**1 067 169**	**151 888**		**447 655**	**1 668 937**

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

От името на “Арсенал” АД:

.....
Христо Николаев Ибушев - Изпълнителен директор

Дата: 04.03.2025 г.

.....
Добрин Цветанов Драгнев – Съставител

Дата: 04.03.2025 г.

Одиторско дружество „ Ажур ТДМ “ ООД
Регистриран одитор отговорен за одита:
Даниел Трифонов Рахнев

Приложения към Годишния финансов отчет

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

“Арсенал” АД е акционерно дружество, регистрирано в Старозагорски окръжен съд по фирмено дело № 1203/1992.

Седалището и адресът на управление на “Арсенал” АД е: гр. Казанлък, ул. “ Розова долина”№ 100 тел. 0431 63322.

“Арсенал” АД не е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Дружеството няма разкрити и регистрирани клонове в страната или чужбина.

В съответствие с чл.19, ал.5 от Закон за счетоводството, дружеството се класифицира в групата на „ големи предприятия “.

1.1. Собственост и управление

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	31.12.2024	31.12.2023
Акционерен капитал (BGN’000)	2 225 224	2 225 224
Брой акции (номинал 1 лев)	2 225 224	2 225 224
Общ брой на регистрираните акционери	119	120
в т.ч. „Арсенал-2000” АД брой акции	2 220 829	2 220 789
% на участие	99.8	99.8
Общ брой акции, притежавани от 118 (за 2023г.- 119) физически лица	4 395	4 435
% на участие на физическите лица	0.2%	0.2%

Акционери, притежаващи акции над 5% към 31.12.2024г.	**Брой акции**	**% от капитала**
“Арсенал 2000” АД	2 220 829	99.8%

Дружеството е с едностепенна система на управление и се управлява от Съвет на директорите, който през 2024г. е в следния състав:

Янко Димитров Костадинов – Председател на СД и членове:

- Николай Христов Ибушев
- Добрин Цветанов Драгнев
- Христо Николаев Ибушев
- Билян Тошков Тошков
- Йордан Драганов Йорданов
- Драгия Желязков Драгиев

Дружеството се представлява от Изпълнителните директори Николай Христов Ибушев и Христо Николаев Ибушев.

Приложения към Годишния финансов отчет

Към 31.12.2024 г. средносписъчният брой на персонала в дружеството е 8 901 (31.12.2023 г. – 8 010) души.

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството съгласно Чл. 5 от Устава е : производство и търговия в страната и зад граница на технологично оборудване, свръхтвърди материали и инструменти, универсална и специална екипировка, пружини, ловни материали, химически продукти, специална продукция , предприемаческа и строителна дейност, придобиване и управление на акции и дялови участия и предприятия; селскостопанско производство и преработка на селскостопанска продукция; инженеринг, маркетинг и мениджмънт; бартерни и реекспортни операции; търговия с недвижими имоти; отдаване под наем на материални активи; програмна, рекламна и импресарска дейност, консултантска и комисионна дейност, спедиторска дейност, превоз на пътници, стоки и товари в страната и чужбина, хотелиерство и ресторантьорство, сделки с интелектуална собственост, производство и продажба на студени и топли закуски, лизинг, дърводобив и дървообработване, шивашки услуги, търговия и дистрибуторска дейност в страната и чужбина с петролни продукти, тютюни и тютюневи изделия, производство и търговия в страната и чужбина със спиртни напитки, стоков и метрологичен контрол, измерване елементите на условията на труд, покупка на ценни книжа за собствени нужди и с цел препродажба в страната и чужбина, охранителна дейност, търговско и митническо представителство и посредничество, счетоводни и одиторски услуги, търговия и отдаване под наем на леки, лекотоварни, товарни и пътнически автобуси, брокерски услуги, информационна и издателска дейност, организация на търговски изложения, панаири, семинари и конференции, обучение, квалификация и преквалификация на кадри и всички видове дейности и услуги, незабранени от Закона.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2023-2024 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	**2024**	**2023**
БВП в млн. лева	202 861.5	185 233
Реален растеж на БВП	2.8%	1.9%
Инфлация в края на годината	2.2%	4.7%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.80765	1.80921
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.8826	1.76998

Основен лихвен процент в края на годината	2.95	3.79
Безработица (в края на годината)	3.8%	4.2%

Данните са към декември 2024 г.

(По предварителни данни за БВП за 2024 г.)

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за съставяне на финансовия отчет

Годишният неконсолидиран финансов отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2024 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Промени в счетоводната политика

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които **имат** ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2024 г.

- **Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера или момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи

или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период и да се приведе в съответствие формулировката на текстовете във всички засегнати параграфи, за да се изясни „правото" на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличните права „в края на отчетния период" трябва да влияят върху класификацията на пасива;

- класификацията не се влияе от очакванията на Дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива; и

- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

- **Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**

МСС 1 се изменя, както следва:

Уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ; и

За нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:

- условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);

- дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и

- дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

- **Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези

изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

- **Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг, в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС**

Измененията в МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2024 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика след оценяване на влиянието на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- **МСФО 14 Отсрочени сметки при регулирани цени, в сила от 1 януари 2026 г., все още не е приет от ЕС**

МСФО 14 Отсрочени сметки при регулирани цени позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефектът от регулираните цени.

Приложения към Годишния финансов отчет

- **Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС**

Измененията на МСС 21 относно незаменимостта ще уточнят кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не. Една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел. Една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако Дружеството може да получи само незначителна сума от другата валута;

Изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена. Когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия.

Изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема. Когато валутата не е конвертируема, дружеството оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

- **Изменения в МСФО 9 и МСФО 7 Промени в класификацията и оценката на финансовите инструменти, в сила от 1 януари 2026 г., все още не са приети от ЕС**

Измененията в МСФО 9 и МСФО 7 включват:

Отписване на финансов пасив, уреден чрез електронен превод: Измененията в насоките за прилагане на МСФО 9 позволяват финансов пасив (или част от него), който ще бъде уреден с парични средства чрез система за електронни плащания, да се счита за погасен преди датата на уреждане, ако са изпълнени определени критерии. От дружество, което избере да приложи опцията за отписване, ще се изисква да я приложи към всички уреждания, извършени чрез една и съща електронна платежна система.

Класификация на финансови активи:

- предоставят се насоки за това как предприятието може да прецени дали договорните парични потоци на финансов актив съответстват на основно споразумение за предоставяне на заем. Измененията добавят примери за финансови активи, които имат или нямат договорни парични потоци, които

представляват единствено плащания на главница и лихва върху неизплатената сума на главницата.

- подобрява се описанието на термина "без право на регресен иск". Съгласно измененията, финансов актив има характеристики на такъв „без право на регресен иск", ако крайното право на предприятието да получи парични потоци е договорно ограничено до паричните потоци, генерирани от определени активи.

- разясняват се характеристиките на договорно свързаните инструменти, които ги отличават от други сделки. Измененията също така отбелязват, че не всички сделки с множество дългови инструменти отговарят на критериите за сделки с множество договорно свързани инструменти и дават пример. Позоваването на инструментите в основната група може да включва финансови инструменти, които не са в обхвата на изискванията за класификация.

Оповестявания:

- променят се оповестяванията, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. По-специално, от предприятието ще се изисква да оповести печалбата или загубата по справедлива стойност, представена в друг всеобхватен доход през периода, като покаже отделно печалбата или загубата по справедлива стойност, която се отнася до инвестиции, отписани през периода, и печалбата или загубата по справедлива стойност, която се отнася до инвестиции, държани в края на периода.

- измененията изискват оповестяване на договорни условия, които биха могли да променят времето или сумата на договорните парични потоци при настъпване (или ненастъпване) на условно събитие, което не е пряко свързано с промени в основните кредитни рискове и разходи. Изискванията се прилагат за всеки клас финансов актив, оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, и за всеки клас финансов пасив, оценяван по амортизирана стойност.

Измененията включват и изменения на МСФО 19 Дъщерни предприятия без публична отчетност: които ограничават изискванията за оповестяване на отговарящи на условията дъщерни предприятия.

- **МСФО 18 Представяне и оповестяване във финансовите отчети, в сила от 1 януари 2027 г., все още не е приет от ЕС**

МСФО 18 има за цел да подобри начина, по който дружествата представят информация в своите финансови отчети, като се фокусира върху информацията за финансовите резултати в отчета за печалбата или загубата. Променят се частично и изискванията в МСС 7 Отчет за паричните потоци. МСФО 18 заменя

Приложения към Годишния финансов отчет

МСС 1 Представяне на финансови отчети. Изискванията, описани в МСС 1, които не са променени, са прехвърлени към МСФО 18 и други стандарти. Въпреки че МСФО 18 няма да засегне начина, по който дружествата оценяват финансовите резултати, той ще засегне начина, по който дружествата представят и оповестяват финансовите резултати. МСФО 18 има за цел да подобри финансовото отчитане чрез:

- изискване за допълнителни дефинирани междинни сборове в отчета за печалбата или загубата;

- изискване на оповестявания за определени от ръководството показатели за ефективност;

- добавяне на нови принципи за групиране на информацията, както и изисквания дали информацията трябва да се съдържа в основните финансови отчети или в пояснителните приложения.

- **МСФО 19 Дъщерни дружества без публична отчетност: Оповестявания, в сила от 1 януари 2027 г., все още не е приет от ЕС**

Дружеството може да избере да прилага МСФО 19 в своите консолидирани, индивидуални или самостоятелни финансови отчети, ако и само ако в края на отчетния период:

- то е дъщерно предприятие;

- няма задължение за публична отчетност; и

- то има крайно или междинно предприятие майка, което изготвя консолидирани финансови отчети на разположение за публично ползване, които са в съответствие със счетоводните стандарти на МСФО.

Предприятието има задължение за публична отчетност, ако неговите дългови или капиталови инструменти се търгуват на публичен пазар или то е в процес на емитиране на такива инструменти за търгуване на публичен пазар (местна или чуждестранна фондова борса или извънборсов пазар, включително местни и регионални пазари); или то държи активи в качеството на довереник на широка група външни лица като една от основните си дейности (например банки, кредитни съюзи, застрахователни дружества, брокери/търговци на ценни книжа, взаимни фондове и инвестиционни банки често отговарят на този критерий).

Предприятието, което прилага МСФО 19, прилага изискванията на другите счетоводни стандарти на МСФО, с изключение на изискванията за оповестяване.

МСФО 19 въвежда следните изисквания за оповестяване:

- изискванията за оповестяване в други счетоводни стандарти, които остават приложими за предприятието, прилагащо МСФО 19, са посочени в МСФО 19;

- ако предприятието, прилагащо МСФО 19, прилага МСФО 8 Оперативни сегменти, МСФО 17 Застрахователни договори или МСС 33 Доходи на акция, то е длъжно да приложи всички изисквания за оповестяване в тези стандарти;

- нов или изменен счетоводен стандарт на МСФО може да включва изисквания за оповестяване относно преминаването на предприятието към този стандарт. Всяко освобождаване на предприятието, прилагащо МСФО 19, от изискванията за оповестяване относно преминаването на предприятието към този нов или изменен стандарт ще бъде посочено в новия или изменения счетоводен стандарт на МСФО;

- ако информацията, произтичаща от оповестяването по МСФО 19 не е съществена, от предприятието не се изисква да предоставя конкретното оповестяване.

- **Изменения на МСФО 10 и МСС 28 - Продажба или апорт на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие**

Измененията изясняват счетоводното третиране на продажби или апорт на активи между инвеститор и техните асоциирани предприятия или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи от това дали непаричните активи, продадени или внесени в асоциирано или съвместно предприятие, представляват „бизнес" (както е дефинирано в МСФО 3 Бизнес комбинации).

Когато непаричните активи представляват бизнес, инвеститорът ще признае пълната печалба или загуба от продажбата или апорта на активи. Ако активите не отговарят на определението за бизнес, печалбата или загубата се признават от инвеститора само до степента на интересите на другия инвеститор в асоцииранoто или съвместното предприятие. Промените се прилагат перспективно.

* През декември 2015 г. СМСС реши да отложи датата на прилагане на това изменение до момента, в който СМСС финализира изследователския си проект относно метода на собствения капитал.

- **МСФО У1 — Общи изисквания за оповестяване на финансова информация, свързана с устойчивостта издаден през юни 2023 година, валидни за прилагане от 01 януари 2024 година, все още не е приет от ЕС**

Международния съвет по стандарти за устойчивост (МССУ) публикува изменения на стандартите, издадени от Съветът за счетоводни стандарти за устойчиво развитие (СССУР), които имат за цел да засилят тяхната международна приложимост. Измененията имат за цел да помогнат на отчитащите се субекти да прилагат стандартите на СССУР, независимо от

юрисдикцията, в която се намират, или общоприетите счетоводни принципи, съгласно които се отчитат. Те обаче не са предназначени да променят значително структурата или намерението на стандартите за устойчиво развитие, издадени от СССУР.

Целта на МСФО У1 е да изиска от предприятието да разкрива информация относно своите рискове и възможности, свързани с устойчивостта, която е полезна за потребителите на финансови отчети с общо предназначение при вземането на решения, свързани с предоставянето на ресурси на предприятието.

МСФО У1 изисква предприятието да оповестява информация за всички свързани с устойчивостта рискове и възможности, които разумно може да се очаква да повлияят на паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план (общо наричани „рискове и възможности, свързани с устойчивостта, които разумно може да се очаква да повлияят на перспективите на предприятието").

МСФО У1 предписва как предприятието изготвя и отчита своите финансови оповестявания, свързани с устойчивостта. Той определя общи изисквания за съдържанието и представянето на тези оповестявания, така че разкритата информация да е полезна за потребителите при вземането на решения, свързани с предоставянето на ресурси на предприятието.

МСФО У1 определя изискванията за разкриване на информация относно рисковете и възможностите, свързани с устойчивостта на предприятието. По-специално, предприятието е длъжно да предоставя оповестявания относно:

- процесите на управление, контролите и процедурите, които предприятието използва за наблюдение, управление и надзор на рисковете и възможностите, свързани с устойчивостта;

- стратегията на предприятието за управление на рисковете и възможностите, свързани с устойчивостта;

- процесите, които предприятието използва за идентифициране, оценка, приоритизиране и наблюдение на възможностите, свързани с устойчивостта; и

- представянето на предприятието във връзка с рисковете и възможностите, свързани с устойчивостта, включително напредъка към всички цели, които предприятието е поставило или трябва да изпълни по силата на закон или наредба.

- **МСФО У2 — Свързани с климата оповестявания, издаден през юни 2023 година, валидни за прилагане от 1 януари 2024 г., все още не е приет от ЕС**

Приложения към Годишния финансов отчет

Целта на МСФО У2 е да изиска от предприятието да разкрива информация за своите рискове и възможности, свързани с климата, която е полезна за потребителите на финансови отчети с общо предназначение при вземането на решения, свързани с предоставянето на ресурси на предприятието.

МСФО У2 изисква предприятието да оповестява информация относно свързаните с климата рискове и възможности, които разумно може да се очаква да повлияят на паричните потоци на предприятието, достъпа му до финансиране или цената на капитала в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план (общо наричани „климат" - свързани рискове и възможности, които разумно може да се очаква да повлияят на перспективите на предприятието').

МСФО У2 се прилага за:

Рискове, свързани с климата, на които е изложено предприятието, които са:

- физически рискове, свързани с климата; и
- свързани с климата преходни рискове; и

Възможности, свързани с климата, налични за предприятието.

МСФО У2 определя изискванията за разкриване на информация относно свързаните с климата рискове и възможности на предприятието. По-специално, МСФО У2 изисква предприятието да разкрива информация, която позволява на потребителите на финансови отчети с общо предназначение да разберат:

- процесите на управление, контролите и процедурите, които предприятието използва за наблюдение, управление и надзор на рисковете и възможностите, свързани с климата;

- стратегията на предприятието за управление на рисковете и възможностите, свързани с климата;

- процесите, които предприятието използва за идентифициране, оценка, приоритизиране и наблюдение на рисковете и възможностите, свързани с климата, включително дали и как тези процеси са интегрирани в и информират цялостния процес на управление на риска на предприятието; и

- представянето на субекта във връзка с неговите свързани с климата рискове и възможности, включително напредък към всякакви цели, свързани с климата, които е поставил, и всички цели, които трябва да изпълни по закон или наредба.

- **Европейски стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ЕСОУ)**

ЕСОУ 1	Общи изисквания
ЕСОУ 2	Общи оповестявания

Приложения към Годишния финансов отчет

ESOY E1	Изменение на климата
ESOY E2	Замърсяване
ESOY E3	Водни и морски ресурси
ESOY E4	Биологично разнообразие и екосистеми
ESOY E5	Използване на ресурсите и кръгова икономика
ESOY S1	Собствена работна сила
ESOY S2	Работници по веригата на стойността
ESOY S3	Засегнати общности
ESOY S4	Потребители и крайни ползватели
ESOY G1	Професионално поведение

Целта на Европейските стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ESOY) е да се определи информацията за устойчивостта, която предприятието трябва да оповестява съгласно Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета. Отчитането съгласно ESOY не освобождава предприятията от другите задължения, установени в правото на Съюза.

В ESOY се определя информацията, която предприятието трябва да оповестява за своите съществени въздействия, рискове и възможности по отношение на екологичните, социалните и управленските въпроси на устойчивостта. По силата на ESOY от предприятието не се изисква да оповестява информация по екологичните, социалните и управленските теми, обхванати от ESOY, които то е преценило като несъществени . Информацията, която се оповестява съгласно ESOY, дава възможност на ползвателите на отчета за устойчивостта да разберат какви са съществените въздействия, които предприятието оказва върху хората и околната среда и съществените въздействия, които въпросите на устойчивостта оказват върху развитието, резултатите и състоянието на предприятието.

Общите стандарти и тематичните стандарти са независещи от сектора, което означава, че се прилагат за всички предприятия без значение в кой сектор или в кои сектори осъществява дейност предприятието.

Общите стандарти ESOY 1 Общи изисквания и ESOY 2 Общи оповестявания се прилагат по отношение на въпросите на устойчивостта, които са обхванати от тематичните и секторните стандарти.

В ESOY 1 се описва структурата на стандартите, обясняват се правилата за съставянето и основните понятия и се установяват общи изисквания за изготвянето и представянето на информация във връзка с устойчивостта.

Приложения към Годишния финансов отчет

В ЕСОУ 2 се установяват изискванията за оповестяване за информацията, която предприятието трябва да предоставя на общо равнище по всички въпроси на устойчивостта за отчетните области управление, стратегия, управление на въздействията, рисковете и възможностите, както измерителите и целите.

Тематичните ЕСОУ обхващат дадена тема на устойчивостта и са структурирани по теми и подтеми, а при необходимост и по подподтеми. Тематичните ЕСОУ може да включват особени изисквания, които допълват изискванията за оповестяване на общо равнище по ЕСОУ 2. В ЕСОУ 2, допълнение В Изисквания за оповестяване / изисквания по отношение на прилагането в тематичните ЕСОУ, които са приложими съвместно с ЕСОУ 2 Общи оповестявания се съдържа списък на допълнителните изисквания в тематичните ЕСОУ, които се прилагат съвместно с изисквания по отношение на прилагането на общо равнище по ЕСОУ 2.

Секторните стандарти се прилагат за всички предприятия в даден сектор. В тях се разглеждат въздействията, рисковете и възможностите, които вероятно ще бъдат съществени за всички предприятия в определен сектор и които не са обхванати или не са обхванати в достатъчна степен от тематичните стандарти. Секторните стандарти са многотематични и обхващат темите, които са най-значими за въпросния сектор. Чрез секторните стандарти се постига висока степен на сравнимост.

Изискванията за оповестяване в ЕСОУ 2, в тематичните ЕСОУ и в секторните ЕСОУ са структурирани по следните отчетни области:

а)**Управление**: процесите на управление, мерките (механизмите) за контрол и процедурите, използвани за наблюдение и управление и надзор на въздействията, рисковете и възможностите;

б)**Стратегия**: начинът, по който стратегията и моделът на стопанска дейност на предприятието си взаимодействат с неговите съществени въздействия, рискове и възможности, в т.ч. начинът на предприятието за справяне с тях;

в)**Управление на въздействията, рисковете и възможностите**: процесът или процесите, с помощта на които предприятието:
- установява въздействията, рисковете и възможностите и оценява тяхната същественост
- управлява съществените въпроси на устойчивостта чрез политики и действия

г)**Измерители и цели**: резултатите на предприятието, включително целите, които си е поставило, и напредъкът към постигането им

Предприятието прилага минималните изисквания за оповестяване за политиките, действията, измерителите и целите заедно със съответните изисквания за оповестяване в тематичните и секторните ЕСОУ.

Приложения към Годишния финансов отчет

Неприети през настоящата година нови стандарти, изменения и тълкувания не са оповестени, тъй като не се очаква да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството.

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към края на отчетния период. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени.

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството майка

Дружеството е част от „Група Арсенал" като консолидираният отчет се изготвя от дружеството майка „Арсенал 2000"АД, поради което „Арсенал" АД не изготвя отделен консолидиран отчет за наличните съучастия, а представя изискуемата се консолидационна информация след 31 март 2024 г. на дружеството майка, във връзка с изготвяне на консолидиран годишен финансов отчет за 2024 г.- в съответствие с МСС и МСФО в сила за 2024 г.- в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати, ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 31.05.2025 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година – годишен одитиран финансов отчет 2023 г..

Приложения към Годишния финансов отчет

В случаите, в които е променено представянето и класификацията на статии от финансовия отчет, сравнителната информация е рекласифицирана с цел постигане на съпоставимост с текущия период. Такива рекласификации се налагат с цел да се постигне по – добра съпоставимост с данните за текущата година. Данните, посочени във финансовите отчети за 2024 и 2023 година са сравними и разбираеми. Същите са обект на оповестяване в пояснителните сведения към настоящия финансов отчет.

Към 31 декември 2024 г. не са осчетоводявани факти и събития, които да налагат промени в представянето и класификацията на статии от финансовия отчет.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута и валутата на представяне на дружеството е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, в която то е регистрирано.

Съгласно изискванията на българското законодателство, дружеството води счетоводство и изготвя годишен финансов отчет в националната парична единица на България - Български лев (BGN) - която с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз, е фиксирана към еврото в съотношение 1 евро = 1.95583 лева.

Сделките в чуждестранна валута се записват първоначално в български лева (функционалната валута) като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията- като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута- се отчитат във функционалната валута по обменния курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. В края на всеки отчетен период те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Курсовите разлики, възникващи при уреждането на вземания и задължения в чуждестранна валута при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват.
Немонетарните отчетни обекти в Отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

2.5. Действащо предприятие

Приложения към Годишния финансов отчет

Годишният финансов отчет е изготвен на принципа "действащо предприятие", на база текущо начисляване при спазване възприетите методи на счетоводно отчитане, непроменени през целия отчетен период. Към датата на изготвяне на Отчета няма решение за преструктуриране на дружеството.

2.6. Счетоводни преценки

Представянето на финансовия отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към края на отчетния период, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на изчисления, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени.

Счетоводната политика е прилагана систематично и е съпоставима с тази, прилагана през предходната година.

3. ДЕФИНИЦИЯ И ОЦЕНКА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

3.1. Отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход

Дружеството е избрало да представи всички статии на приходи и разходи, признати през периода в единен Отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход. В Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход , дружеството класифицира разходите си според същността им.

3.2. Признаване на приходи и разходи

3.2.1. Признаване на приходи

Приходите в дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля

на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез предоставяне на обещаните стоки и/или извършване на обещаните услуги.

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той: а) има търговска същност и мотив, б) страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика") и са се ангажирали да го изпълнят, в) правата на всяка страна и условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, г) съществува вероятност възнаграждението, на което дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка за всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато: а.) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б.) дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или в.) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или извършване на услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само, ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Когато при изпълнение на задълженията за изпълнение участва друга (трета) страна, дружеството определя дали действа в качеството на принципал или агент като

оценява естеството на обещанието си към клиента: да предостави самостоятелно определените стоки или услуги (принципал) или да се уреди друга страна да ги предоставя (агент). Дружеството е принципал и признава приход като брутната сума на възнаграждението, ако контролира обещаните стоки и/или услуги преди да ги прехвърли към клиента. Ако, обаче, дружеството не получава контрол върху обещаните стоки и/или услуги и неговото задължение е единствено да организира трета страна да предостави тези стоки и/или услуги, то дружеството е агент и признава приходите от сделката в размер на нетната сума, която задържа за предоставените като агент услуги.

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка продукция, стока и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени".

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това: а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги; б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги; в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулативно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими

от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

Дейността на дружеството е свързана с производство и продажба на специална продукция. Продажбите на стоки и извършваните от дружеството услуги са в страната и чужбина. Като цяло дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно дружеството контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

При продажба на стоки по спецификация на дружеството контролът се прехвърля към клиента в точно определен времеви момент. Това обичайно става с предаването на стоките и физическото владеене върху тях на клиента, когато клиентът може да се разпорежда със стоките, като управлява употребата им и получава по същество всички останали ползи. При продажби в чужбина преценката за момента, в който клиентът получава контрол върху стоките се прави на базата на договорените условия на продажба по ИНКОТЕРМС.

За продукцията и стоките закупени и предназначени за продажба по спецификация на клиента, дружеството има законово и договорно ограничение за пренасочване за друга употреба (продажба на друга страна) и те нямат алтернативна употреба. Начинът за прехвърляне на контрола в тези случаи се определя конкретно за всеки договор с клиент (на ниво индивидуален договор). За целта се определя дали дружеството има право да получи плащане за реализираната доставка на стоката за конкретния клиент, която най-малко да го компенсира направените разходи плюс разумен марж, в случай, че договорът бъде прекратен поради причини, различни от неизпълнение от страна на дружеството (юридически упражняемо право на плащане).

В случай, че за конкретния договор дружеството има юридически упражняемо право на плащане, приходите се признават в течение на времето, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва метод, отчитащ постигнатите резултати. Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като постигнатите резултати най-добре описват дейността на дружеството към пълно удовлетворяване на задължението за изпълнение. Напредъкът се измерва на базата на доставените вече стоки спрямо общо поръчаните от клиента или на база етапа на завършеност на предоставените от дружеството услуги спрямо общите услуги, които следва да бъдат извършени. Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък

Приложения към Годишния финансов отчет

към пълно удовлетворяване на задълженията се преразглежда в края на всеки отчетен период, вкл. при промяна на обстоятелствата и/или настъпване на нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

Ако дружеството няма юридически упражняемо право на плащане, приходите се признават в точно определен времеви момент, когато контролът върху продадената продукция/стока се прехвърли към клиента: с предаването на стоката и физическото владеене върху нея на клиента (при продажби в страната) и съгласно условия на продажба по ИНКОТЕРМС (при продажби в чужбина).

Обичайно при продажба в чужбина дружеството има ангажимент да транспортира продукцията/стоката до уговорено местоназначение, като транспорта се организира от дружеството, а стойността на транспорта се включва (калкулира) в продажната цена. В зависимост от договорените с клиента условия услугата по транспорт, може да се извършва и след като контролът върху продадената продукция/стока е прехвърлен на клиента. До момента на прехвърляне на контрола върху продукцията/стоката, продажбата на продукцията/стоката и услугата по транспорт се отчитат като едно задължение за изпълнение, тъй като са част от една интегрирана услуга.

Услугата по транспорт след прехвърляне на контрола върху продукцията/стоката се отчита като отделно задължение за изпълнение, тъй като транспортът може да се извърши от друг доставчик (т.е. клиента може да се възползва от продадената продукция/стока с други лесно достъпни ресурси) и услугата по транспорт не модифицира и не видоизменя по никакъв начин продадената продукция/стока. В този случай, възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (цената на сделката), се разпределя между отделните задължения за изпълнение на база индивидуалните им продажни цени. Индивидуалната продажна цена на продадената продукция/стока се определя съгласно сключения с клиента договор, а за услугата по транспорт индивидуалната продажна цена се определя приблизително като се използва метода разходи плюс марж.

За извършване на услугата по транспорт се използват транспортни фирми - подизпълнители. Дружеството е определило, че контролира конкретните услуги, преди те да бъдат предоставени на клиента и следователно действа в качеството си на принципал, тъй като: а) то носи основната отговорност, че услугите са извършени и са приемливи за клиента (т.е. дружеството носи отговорност за изпълнението на обещанието в договора,

независимо дали самото дружество извършва услугите или ангажира доставчик на услуги - трета страна, която да ги извърши; и б) то договаря цената на услугите самостоятелно и без намеса от страна на клиента.

Приходите от продажба на транспортна услуга се признават в течение на времето, тъй като не е необходимо извършената до момента работата да се преповтори, ако друга страна трябва да извърши оставащата част от работата и следователно клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугата. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва метод, свързан с вложените ресурси този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, тъй като най-добре описва дейността на дружеството по прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията и съответно най-точно отразява нивото на изпълнение на задълженията, доколкото между усилията на дружеството (направените разходи) и прехвърлянето на услугата към клиента съществува пряка връзка. Напредъкът се измерва на базата на направените разходи спрямо общо планираните разходи за изпълнение на договора.

Продажните цени са фиксирани за всеки конкретен клиент и са определени индивидуално за всяка стока или услуга. Обичайният кредитен период е от 30 до 180 дни. В определени случаи дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение, приложими за дружеството включват:

- Компенсация за скрити дефекти: клиента може да предявява рекламации за скрити дефекти (рекламации за качество) за срок от една до три години. Предявените рекламации за качество се уреждат чрез предоставяне на нова година продукция/стока или чрез възстановяване на заплатената от клиента сума. При определяне на дължимите към края на отчетния период компенсации за скрити дефекти се взема предвид въведената от дружеството система за гарантиране качеството и натрупания опит.
- Неустойки, дължими на клиента: при неточно изпълнение на задълженията по договор от страна на дружеството, обичайно във връзка с неспазване на договорения срок за доставка. Те се включват в намаление на цената на

сделката, само, ако плащането им е твърде вероятно. Опитът на дружеството показва, че исторически договорените срокове се спазват и дружеството не е начислявало задължения за плащане на неустойки.

- Неустойки, дължими от клиента: променливо възнаграждение под формата на неустойки поради забавено плащане от страна на клиента. Получаването на тези възнаграждения зависи от действията на клиента и е извън контрола на дружеството. Те се включва като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.

  Включването на неустойките (дължими от и на клиента) като част от цената на сделката се преценява за всеки отделен договор и подлежи на преразглеждане в края на всеки отчетен период.

Очакваното променливо възнаграждение под формата на различни неустойки и компенсации се определя на база натрупания опит и се признава като корекция на цената по сделката и съответно на приходите (като увеличение или намаление) само до степента, до която е много вероятно, че няма да настъпи съществена обратна промяна в размера на кумулативно признатите приходи, включително поради наличието на ограничения за оценка. Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността. В края на всеки отчетен период дружеството актуализира цена на сделките, в т.ч. дали приблизителната оценка съдържа ограничения, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства. При оценка на променливото възнаграждение, дружеството използва метода на най-вероятната стойност. Начислените, но неуредени към края на отчетния период отстъпки, за които клиента все още няма безусловно право на получаване, се представят като задължение за възстановяване в отчета за финансовото състояние.

3.2.2. Признаване на разходи

Като разходи по договори с клиенти дружеството отчита:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които не биха възникнали ако договорът не беше сключен и очаква тези разходи да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и

- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

Дружеството не поема каквито и да било разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

3.3.Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите, дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят към другите вземания и задължения в отчета за финансовото състояния. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

Приложения към Годишния финансов отчет

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

Задължения за възстановяване по договори с клиенти

Задължението за възстановяване включват: задължението на дружеството да възстанови част или цялото получено (или подлежащо на получаване) от клиента възнаграждение по договори за очакваните ретроспективни отстъпки за обем и/или компенсации за качество. Първоначално задължението за възстановяване се оценява в размер на сумата, на която дружеството не очаква да има право и която дружеството очаква да възстанови на клиента. В края на всеки отчетен период дружеството актуализира оценката на задълженията за възстановяване, съответно на цената на сделката и на признатите приходи. От извършения анализ и преглед към датата на отчета, не се налага възникване на сума по задължение за възстановяване.

Задълженията за възстановяване по договори с клиенти се представят към „Други текущи задължения" в отчета за финансово състояние.

3.4 Данъчно облагане

Съгласно българското данъчно законодателство дружеството дължи данък върху печалбата. Размерът на данъка върху печалбата за 2024 и 2023 година е 10 % върху облагаемата печалба.

Разходът за данък представлява сумата от текущите и отсрочените данъци.

Текущият разход за данък се определя на база на облагаемата печалба за годината, коригирана с определени приходи и разходи, които се приспадат за данъчни цели в текущия период или подлежат на облагане в други периоди. Текущият разход за данък се определя на базата на данъчната ставка в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се осчетоводяват за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната преносна стойност към датата на финансовия отчет като се ползва балансовият метод на задълженията. Задълженията по отсрочени данъци се признават по отношение на всички облагаеми временни разлики, а активите по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики.

Приложения към Годишния финансов отчет

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (Р България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (Р България), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Във връзка с измененията в ЗКПО и в МСС 12 „Данъци върху дохода" във връзка с Международна данъчна реформа свързана с Втори стълб Моделни правила за облагане, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС дружеството не попада в изчислението по данък по втори стълб.

Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити. Приходи от лихви по вземания по договори, приходи от лихви по просрочени вземания, се включват в други приходи, а дивиденти от инвестиции, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг – във финансови приходи.

Приложения към Годишния финансов отчет

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана с провизията за загуби).

Финансовите приходи се представят компенсирано с финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансови разходи

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, разходи за лихви по финансов и оперативен лизинг, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута и обезценки на предоставени търговски заеми.

Финансовите разходи се представят компенсирано с финансовите приходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

3.5 Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по "модел на цена на придобиване" , намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Дружеството е приело период от 5 години за извършване на оценка на дълготрайните материални активи за нуждите на проверка за обезценка от външни независими оценители съгласно конкретните политики за групи активи. Извършена е последна оценка от независим оценител към 31.12.2020г.

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта,

разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и др.

Придобит от дружеството материален актив, се признава в групата на имоти, машини, съоръжения и оборудване, когато се очаква той да бъде използван в дейността на дружеството (в процеса на производство, за предоставянето на други услуги или за административни цели) за период по-дълъг от една година.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот- те се отчитат отделно.

Дружеството е определило стойностен праг в сила от 01.01.2024г. от 700 лв., под който придобитите активи се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Закупени в предходни периоди на по-ниска стойност активи, продължават да се третират като дълготрайни активи, когато са били определени като такива.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е моделът на цената на придобиване по МСС 16, т.е. имотите, машините, съоръженията и оборудването са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Дружеството е приело период от 5 години за преглед за обезценка на дългосрочните материални активи. При наличие на условие за обезценка за активи над 10 % от сумата се отразява обезценка на актива в Отчета за печалби и загуби и друг всеобхватен доход.

В случаите, когато новата справедлива стойност на нетекущите материални активи, оценени чрез „метод на амортизирана възстановителна стойност", надвишава балансовата им стойност, отчетната стойност и натрупаната амортизация последната се оповестява в Отчета за финансовото състояние. При обезценка се признава като разход в „Други разходи" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Методи на амортизация

Дружеството използва "линеен метод" на амортизация на имотите, машините, съоръженията и оборудването (дълготрайните материални активи). Амортизирането на активите започва от началото на месеца, следващ месеца на въвеждането им в

Приложения към Годишния финансов отчет

експлоатация. Амортизация не се начислява за земи, напълно амортизирани активи и активи в процес на придобиване.

Амортизацията на имотите, машините, съоръженията и оборудването се начислява за срока на очаквания им полезен живот по линейния метод. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, като се използват следните годишни амортизационни норми:

	2024г.	2023г.
Сгради , съоръжения	4%	4%
Машини и оборудване	30%	30%
Автомобили	25%	25%
Транспортни средства без автомобили	10%	10%
Стопански инвентар	15%	15%
Компютърно оборудване	50%	50%
Други	15%	15%

Определеният срок на годност на дълготрайните активи, се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени.

Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини, съоръжения и оборудване, които имат характер на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив. Други последващи разходи се капитализират само, когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива и когато стойността му може да бъде надеждно оценена. Същевременно, новозаведения компонент се завежда като отделен актив и ако обстоятелствата налагат неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от преносната стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Приложения към Годишния финансов отчет

Обезценка на активи

Преносните стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в Отчета за всеобхватния доход.

Когато загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка на актива в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава като приход веднага.

В резултат на извършения преглед към 31.12.2024г., ръководството е преценило, че не са били налице условия за обезценка на дълготрайните материални активи

Печалби и загуби от продажба

Материалните нетекущи активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини, съоръжения и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Приходите се посочват към "Други доходи от дейността" в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

Приложения към Годишния финансов отчет

3.6. Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от дружеството и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по модел "цена на придобиване" намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване представлява справедливата стойност на съответния актив към датата на придобиване и тя включва покупната стойност и всички други преки разходи по сделката. В техния състав са включени софтуер, лицензи и патенти и техническа документация.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определена амортизационна норма – 15% и 50% за програмни продукти. За активите, които имат различен полезен живот, е допустимо да се амортизират за срока на полезният им живот.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход.

3.7. Инвестиции

Съгласно счетоводната политика на дружеството, инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по цена на придобиване, намалена с евентуалната загуба от обезценка. Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка, се определя нейният размер и същата се отразява в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход като друг финансов разход. Възстановяването на стойността на обезценката е до размера на отразените обезценки и се отчита като друг финансов приход.

Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството класифицира като инвестиции в дъщерни предприятия притежаваните от него акции и дялове в други дружества, над които упражнява контрол. Приема се, че е налице контрол, когато дружеството:

- притежава пряко или косвено чрез дъщерни предприятия, повече от половината от правата на глас в дадено предприятие;

Приложения към Годишния финансов отчет

- притежава половината или по-малко от половината права на глас в предприятие и:

- притежава власт над повече от половината права на глас по силата на споразумение с други инвеститори;

- притежава властта да управлява финансовата и оперативната политика на предприятието по силата на устав или споразумение;

- притежава властта да назначава или освобождава мнозинството от членовете на Съвета на директорите или еквивалентен ръководен орган и контролът над предприятието е чрез този съвет или орган; или

- притежава властта да подава мнозинството от гласовете на заседания на Съвета на директорите или еквивалентен ръководен орган и контролът над предприятието е чрез този съвет или орган.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в дъщерни дружества се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки. Когато акциите на дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси или продажбите са силно ограничени - се прилагат алтернативни оценъчни методи за надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка и след определяне нейния размер, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход като "друг финансов разход.". Финансов приход възниква при възстановяване на обезценка до размера на отразените обезценки.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага "дата на търгуване" /дата на сделката/ .

Инвестициите в дъщерни дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това базирани на контрола върху инвестицията.

Инвестиции в асоциирани предприятия и малцинствени участия

„Арсенал" АД няма инвестиции в акции и дялове в капиталите на дружества, в които да има значително влияние или малцинствено участие и тези инвестиции де се класифицират като инвестиции в асоциирани предприятия и малцинствени участия.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е

контрол или съвместен контрол върху тази политика. Приема се, че значително влияние е налице, когато дружеството притежава пряко или косвено (чрез дъщерни предприятия) 20 % или повече от гласовете в предприятието, в което е инвестирано, освен когато съществуват доказателства за противното. Малцинствено участие е когато дружеството притежава или неконтролира пряко под 20% от гласовете в предприятието в което е инвестирано.

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в асоциирани предприятия и малцинствени участия се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена със загубите от обезценки. Когато акциите или дяловете не се търгуват на фондови борси или продажбите са силно ограничени се прилагат алтернативни оценъчни методи за надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка и след определяне нейния размер, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход като "друг финансов разход.". Финансов приход възниква при възстановяване на обезценка до размера на отразените обезценки.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани или малцинствени участия се прилага "дата на търгуване" .

Инвестициите се отписват, когато настъпят правните основания за това базирани на контрола върху инвестицията.

Приходи от дивиденти

Приходите от дивиденти, свързани с дългосрочните капиталови инвестиции, представляващи акции и дялове в други дружества, се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи".

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

3.8. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност.

Приложения към Годишния финансов отчет

Първоначална оценка

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка.

Последващо оценяване

Дружеството е избрало като своя счетоводна политика модела на цена на придобиване и оценява своите инвестиционни имоти в съответствие с изискванията на МСС 16 (намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка).

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционните имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността" в отчета за печалбата и загубата и друг всеобхватен доход.

3.9. Нетекущи активи, държани за продажба

Непосредствено преди първоначалната класификация на актива (или групата за извеждане от употреба) като държан за продажба, балансовите суми на актива (или на всички активи и пасиви на групата) следва да бъдат оценени в съответствие с приложимите МСФО. При първоначалната класификация като държан за продажба, нетекущите активи или групи за извеждане от употреба се признават по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата им като се представят към финансови приходи или финансови разходи в Отчета за печалбата и загубата и друг всеобхватен доход.

Загубите от обезценка при първоначалното признаване като държани за продажба се отчитат в отчета за печалбата и загубата и друг всеобхватен доход, дори и за активи, оценени по справедлива стойност, каквито са печалбите и загубите при последваща преоценка.

Приложения към Годишния финансов отчет

3.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойностна оценка от себестойността и нетната реализируема стойност. Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до определеното им местоположение и подготовката им за употреба.

Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормална бизнес среда, намалена с очакваните разходи за довършителни дейности и разходите по продажбата. Тя се определя на база проучвания на пазара и експертна оценка.

Себестойността на готовата продукция се формира от преките разходи за материали, труд и осигуровки, външни услуги, променливи и постоянни общопроизводствени разходи и други. Разпределението на променливите общопроизводствени разходи в себестойността на продукцията се извършва на база прекия труд в отделните видове изделия. Постоянните общопроизводствени разходи се разпределят на база нормалния капацитет на производствените мощности определен за тригодишен период. Поради това, че произвежданата продукция е взаимосвързана, то разпределението се извършва на база относителния дял на справедливата стойност на всеки произвеждан продукт в общата справедлива стойност на продукцията. Оперативният цикъл на произвежданата продукция по поръчки може да бъде по- дълъг от един отчетен период, поради което ръководството в края на всеки отчетен период прецизира при представянето на материалните запаси класификацията им според времевия фактор като текущи или нетекущи активи.

Материалните запаси представени във финансовия отчет са както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

Представянето на разходите свързани с материални запаси включва всички преки разходи, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и

други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;

- готова промишлена продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси, когато подлежат на капитализация, съгласно изискванията на приложим МСФО. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова промишлена продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производството. Избраната база за разпределението им на ниво отдени продукти е нормата на човекочасовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

Дружеството прилага като текуща оценка „нормирана производствена себестойност" по отношение на готовата промишлена продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и осреднена доставна цена – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период/производствен цикъл се извършва оценка до фактическа себестойност.

В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и нормираните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и нормираните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 5 % и б) производствено отклонение – до 5 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова промишлена продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси, те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Приложения към Годишния финансов отчет

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

3.11 Финансови инструменти

3.11.1. Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване, финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата или другия всеобхватен доход. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която дружеството се е ангажирало да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични

потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани в две основни категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти).

Класификационни групи

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания, в т.ч. от свързани лица предоставени заеми към свързани предприятия и заеми към трети лица.

Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти)

Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти) се оценяват по стойността на котировката на

последния ден от месеца в печалба или загуба. В случаите, в които инструментът не е търгуван, се извършва процедура по проверка за наличие на условие за обезценка в съответствие с нивата за оценяване ниво 2 и ниво 3 по МСФО 13.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него

Когато дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Приложения към Годишния финансов отчет

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по предоставени заеми на свързани и трети лица вкл. паричните средства и еквиваленти в банки, дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход дружеството прилага "тристепенен" модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа:

а. Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира в Етап (Stage) 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1 се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

б. В случайте, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира в Етап (Stage) 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента). Ръководството на дружеството е разработило политика и комплекс от критерии за анализ, установяване и оценка настъпване на състояние на „значително нарастване на кредитния риск" В случайте, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира в Етап

(Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Ръководството на дружеството е извършило съответни анализи, на база на които е определило комплекс от критерии за събития на неизпълнение. Един от тях е просрочия на дължими договорни плащания повече от 180 дни, освен ако за определен инструмент не са налице обстоятелства, които правят оборимо това твърдение. Наред с него, се наблюдават и други събития, въз основа на вътрешна и външна информация, които са индикатор, че длъжникът не е в състояние да заплати (възстанови) всички все още дължими от него суми по договор, вкл. като се вземат предвид и всички кредитни улеснения предоставени от дружеството.

Дружеството коригира очакваните кредитни загуби, определени на база исторически данни, с прогнозни макроикономически показатели, за които е установено, че има корелация и се очаква да окажат влияние върху размера на очакваните кредитни загуби в бъдеще.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти дружеството е избрало и прилага опростен подход на база модел за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага модел за провизиране, което се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелацинна връзка с процента на кредитните загуби. Търговските вземания, които са в просрочие над 360 дни след датата на падежа се обезценяват до 100%.

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Приложения към Годишния финансов отчет

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника.

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО9, и на база модел за процента на загубата.

Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна коригиращ сметка за всеки вид вземане към статията "Обезценка на финансови активи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

3.11.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски или други задължения.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Класификационни групи

Приложения към Годишния финансов отчет

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за активно търгуване и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативни финансови инструменти, притежавани от дружеството, които не са определени като хеджингови инструменти в хеджингово взаимоотношение както то е дефинирано в МСФО 9. Отделените внедрени деривативи също се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти.

Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за всеобхватиня доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е класифицирало някои от неговите финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател

при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на „наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;

- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способи в хода на (кумулативно):

  - обичайната дейност,
  - в случай на неизпълнение/просрочие, и
  - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за „наличие на

текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за „задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

3.12. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца. Отчета за паричните потоци за периода е изготвен по прекия метод, съгласно изискванията на МСС 7.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- постъпленията и плащанията за лихви по предоставени и получени заеми се включват в паричните потоци от финансова дейност;

- паричните потоци, свързани с предоставени и получени кредити (главници), се включват като парични потоци от финансова дейност;

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като " постъпления (плащания)" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

- получените/платените лихви по разплащателни сметки в банки се включват в състава на паричните потоци от оперативна дейност;

- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти се показват нетно от дружеството.

В края на всеки отчетен период се извършва преглед на позициите парични средства и еквиваленти в банки и трети лица като при установяване на присъщ риск свързан с гарантираност на тези средства те се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

3.13. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения са отразени по номинална стойност. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено

допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи" - лихва, на база метода на ефективен лихвен процент Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработеният финансов доход.

Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния

доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Лизингополучател

Лизингополучателят отчита всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг.

Един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение. На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „актив с право на ползване" на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Дружеството е избрало всички лизингови плащания по договори с кратък срок (до 12 месеца) да се отчитат като текущи разходи на линеен принцип през периода на договора и стойност под 10 хил.лв.

Първоначално оценяване

Лизингополучателят признава актив „право на ползване" и задължение за лизинг на датата, на която лизинга е на разположение за използване.

При първоначално оценяване „активът с право на ползване" се отчита по цена на придобиване, която включва сумата на първоначалната оценка на задължението за лизинг, всички плащания към и преди датата на стартиране на лизинга минус суми за предоставени стимули, всички първоначални преки разходи.

Пасивът „задължение за лизинг" първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на актива „право на ползване" е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващо задължението за лизинг се променя с:

• в посока на увеличение – с начислените лихвени суми;

• в посока на намаление – с плащанията на вноските (лихви и главници), и

• преизчисления на стойността на задължението поради промени в гарантираната остатъчна стойност, промени в бъдещите лизингови плащания поради промяна в прилагания индекс или процент, използван за изчисляване на лизинговите плащания, промени в срока на лизинга и промени в оценката на опцията за придобиване на актива.

Всички корекции на задължението за лизинг коригират и актива „право на ползване", а ако той е напълно амортизиран се отчитат като текущ разход в текущата печалба или загуба.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг /при установяването им/, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

3.14. Акционерен капитал и резерви

"Арсенал" АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и законов резерв "фонд Резервен", като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, по решение на Общото събрание;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- сумата на допълнителните плащания, които правят акционерите срещу предоставените им предимства за акциите;

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Приема се, в случай на обратно изкупуване на собствени акции , те да се представят в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции да са за сметка на неразпределената печалба и да се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента "неразпределена печалба".

3.15. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Задълженията за доходи при пенсиониране, признати в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход за периода, представляват сегашната стойност на задълженията за дефинирани доходи.

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно

Приложения към Годишния финансов отчет

осигуряване през 2024г., е 32.3% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице по видове осигурителни вноски, съгласно Кодекса за социално осигуряване) за работещите при условията на трета категория труд, каквито са основната част от заетите в дружеството / съответно- 35,3% здравни и осигурителни вноски за втора категория труд /.

В допълнение, изцяло за своя сметка, работодателят прави осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието. За Арсенал" АД вноската за 2024г. е 1.1%.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове, работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж.. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения :

- неспазено предизвестие - за периода на неспазеното предизвестие;

- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работата за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;

- при прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на брутното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;

- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;

- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Приложения към Годишния финансов отчет

След изплащането на посочените обезщетения, за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в Отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, а също и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума в Отчета за финансовото състояние. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет, дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката не се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, тъй като такива не се дължими върху обезщетението.

Съгласно Кодекса на труда, дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в дружеството може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики, тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. Към датата на всеки финансов отчет, дружеството прави оценка в средносрочен план (3години) за очакваните обезщетения по категории персонал.

3.16. Провизии

Провизии се признават, когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, където е представена и самата провизия.

Стойността на провизиите за гаранции се определя на базата на най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на сегашното задължение към края на отчетния период, като е взет предвид и минал опит (в случаите, когато дружеството поема гаранции за продадени активи).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап не е налице вероятност и няма рискове за негативен изход от тях.

3.17. Управление на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност, дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най – важните, от които са: пазарен (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено – обвързани парични потоци. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продукцията, преработените стоки/материали, стоките и услугите предоставяни от дружеството и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

3.18. Оценяване по справедлива стойност

В хода на обичайната си дейност, дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, поради което някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят по справедлива стойност за целите на финансови отчитане. Оценките се извършват като се използват два подхода а именно:

- на повтаряща се база за категориите „финансови активи на разположение за продажба", предоставените и получени заеми (независимо дали са банкови или от трети

лица), търговски вземания, други вземания и задължения, вземания и задължения за финансов лизинг;

- на неповтаряща се база нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасива обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяване. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението че операцията по продажбата ще се реализира на основен пазар за този активи или пасив или друг най-изгоден пазар, който може да бъде приравнен като основен.

Измерването на справедливата стойност на нефинансовите активи е базирано на предположението за най-ефективно възможно използване на актива което е изходната точка на оценъчната техника.

Дружеството прилага следните оценъчни техники:

- пазарния подход;

- приходния подход;

- разходния подход,

като най-често прилаганите техники са директни. Ползват се и подхода за пазарните аналози и дискутираните парични потоци за достоверно отчитане на приложената оценъчна техника към момента на оценяване.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви които се оценяват и/или оповестяват във финансовия отчет по справедлива стойност се категоризират в рамките на йерархията на справедливата стойност а именно:

- Ниво 1 – котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – оценъчни техники при които се използват входящи данни които са различни от директно котирани цени но са пряко или косвено достъпни за наблюдение;

- Ниво 3 – оценъчни техники при които се използват входящи данни в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедливата стойност Ниво 2 и Ниво 3.

Дружеството използва и външни експерти за оценка на активите и пасивите за оценка по справедлива стойност на интервали определени от ръководството на дружеството за съответната категория активи, като входящите данни и измервания са обект на обсъждане и координиране.

Приложения към Годишния финансов отчет

Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от ръководството на дружеството.

3.19. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Оценка на справедливата стойност на финансовите инструменти

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не може да бъде получена на база котирани цени на активни пазари, тяхната справедлива стойност се определя чрез използване на други оценъчни модели и техники, включително модела на дисконтираните парични потоци. Използваната входяща информация в тези модели се събира от наблюдавани пазари /където това е възможно/, а когато това не може да бъде направено- определянето на справедливите стойности предполага определена степен на преценка. Такава преценка включва разглеждане, анализ и оценка на входящите данни за: ликвиден риск, кредитен риск и волатилност. Промените в предположенията за тези фактори могат да повлияят върху размера на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени заеми и гаранции, търговски вземания и активи по договори с клиенти

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти), както и за предоставени финансови гаранции е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на

групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

4. ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ
4.1 ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Отчетените приходи от продажби включват:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Продажби на продукция	1 256 588	912 091
Приходи от продажба на стоки	7 351	140
Продажби на услуги в т.ч.:	7 189	2 490
Приходи от наеми	693	678
	1 271 128	**914 721**

Отчетените приходи от продажби на продукция се разпределят както следва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Продажби за външен пазар	8.67%	15.62%
Продажби за вътрешен пазар	91.33%	84.38%
	100.00%	**100.00%**

Приходите от продажби на продукция могат да се анализират по продукти, както следва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
А. Гражданска продукция	0.80%	0.80%
Б. Специална продукция	99.20%	99.20%
	100.00%	**100.00%**

4.2 ФИНАНСИРАНИЯ

През 2024г са признати приходи по оперативна програма в размер на 3 хил лв от (2023 г. – 6 хил.лв.) от амортизации на активи, с които е приключило отсроченото признаване по програмата.

Приложения към Годишния финансов отчет

Във връзка с нарастналата стойност на енергийните източници, са отчетени компенсации от правителството за електроенергия за 2024г по РМС от 2024г. в размер на 1 975 хил лв . (За 2023 г. са отчетени компенсации от правителството за електроенергия по РМС от 2023г. за 1 156 хил.лв.) .

4.3 ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАПАСИТЕ ОТ ПРОДУКЦИЯ И НП

Измененията на запасите от продукция и незавършено производство включват:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Изменение на запасите от готова продукция	34 993	19 401
Изменение на запасите от незавършено производство	(7 376)	19 656
	27 617	**39 057**

4.4 ПРИДОБИВАНЕ НА ДМА ПО СТОПАНСКИ НАЧИН

Разходите за придобиване и ликвидация на ДМА се разпределят както следва :

- за придобиване на сгради – 697 хил. лв., /2023г- 55 хил. лв./;
- за придобиване на машини, съоръжения и други – 28 520 хил. лв., /2023г- 3 038 хил. лв./.

4.5 ДРУГИ ДОХОДИ

Другите доходи включват:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Приходи от продажба на стоково-материални запаси	19 211	16 348
Отписани задължения	8	20
Други в т.ч.:	6 343	4 807
- приходи от полезни отпадъци	3 984	3 081
- приходи от глоби, неустойки	34	31
- приходи от комп.отпуски, провизии за задължения и др.	2 325	1 695
	25 562	**21 175**

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали се състоят от разходи за:

Приложения към Годишния финансов отчет

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Основни материали	249 452	216 901
Спомагателни материали	7 298	3 683
Електрическа енергия	13 738	17 429
Горива и смазочни материали	10 287	18 944
Други материали	8 211	1 800
	288 986	**258 757**

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги са както следва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Телефони, пощенски и куриерски	163	195
Юридически услуги	184	93
Абонамент	23	27
Местни данъци и такси	851	800
Застраховки	7 349	6 700
Транспортни и други услуги по реализация на продукция	127 394	110 546
Други	19 593	19 947
	155 557	**138 308**

Други разходи за външни услуги в текущата година са : ремонт и обслужване на ДМА – 4 603 хил. лв.; почистване и поддръжка – 3 013 хил. лв.; други услуги за производство и управление - 11 977 хил. лв. (за 2023 г. – ремонт и обслужване на ДМА – 3 717 хил.лв.; почистване и поддръжка – 2 686 хил.лв.; други услуги за производство и управление – 13 544 хил.лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Възнаграждения	291 519	225 207
Социални осигуровки	42 917	34 089
Здравни осигуровки	11 858	9 591
	346 294	**268 887**

Приложения към Годишния финансов отчет

8. РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИЯ

Отчетената амортизация за 2024 г. е в размер на 33 912 хил. лв.(за 2023 г.- 28 157 хил. лв.) и се разпределя както следва: разходи за амортизации на дългосрочни активи – 17 039 хил.лв. (2023г. – 11 280 хил.лв.) и разходи за амортизации на активи с право на ползване – 16 873 хил.лв (2023 г. – 16 877 хил.лв.).

9. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

В съответствие с МСС 19, за 2024 г. са отчетени разходи за провизии както следва:

- обезщетения при пенсиониране на работници и служители на дружеството - сума в размер на 2 098 хил. лв. (1 865 хил. лв. – за 2023г.).

- отчетени разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски за неползван, полагащ се за годината платен годишен отпуск - сума в размер на 8 861 хил.лв.(7 872 хил.лв. за 2023г.).

10. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи се състоят от разходи за:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Командировки	852	697
Данъци върху разходите по ЗКПО	412	350
Лихви и глоби за просрочие	247	478
Обезщетения по Кодекса на труда	1 249	593
Други	23 754	20 356
	26 514	**22 474**

В позиция "Други" са включени следните по-съществени разходи:

- брак на материални запаси – 753 хил. лв., (за 2023 г. – 273 хил.лв)

- разходи за ваучери за храна – 19 041 хил.лв., (за 2023 г. – 17 001 хил. лв.);

- разходи за обезценка, дарения, отписани вземания, квалификация и др.- 3 960 хил. лв.(за 2023г. – 3 082 хил. лв.).

11. БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ АКТИВИ

Балансовата стойност на продадените активи включва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Стоки	5 649	122
Материали, дълготрайни активи	11 904	10 786
	17 553	**10 908**

12. НЕТНИ ФИНАСОВИ ПРИХОДИ/РАЗХОДИ

Финансовите разходи, нетно по видове могат да се анализират както следва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Разходи за лихви	(243)	(525)
Приходи от лихви	1 642	1 239
Разходи за лихви, нетно	1 399	714
Разходи от промяна на валутни курсове	(5 348)	(7 007)
Приходи от промяна на валутни курсове	8 747	4 225
Разходи за промяна на валутни курсове, нетно	**3 399**	**(2 782)**
Други финансови разходи	(2 453)	(4 849)
Други финансови приходи	18 884	14 399
Други финансови приходи/разходи, нетно	**16 431**	**9 550**

В разходите за лихви, са отчетени лихви по лизингови договори за 243 хил.лв. /за 2023 г. - 525 хил.лв./. Дружеството е обосновало размер на 2% годишна лихва за срока на договорите за лизинг на база прогноза на БНБ за основни макроикономически показатели и средносрочната бюджетна прогноза на МФ за три години.

В другите финансови приходи са включени приходи от продажба на държавни ценни книжа в размер на 15 580 хил лв /за 2023г за 6758 хил лв/, приходи от търговия с валута за 491 хил лв., както и преоценка на наличните към 31.12.2024г. ДЦК в размер на 2 813 хил.лв. / за 2023г. за 7641 хил лв./.

Приложения към Годишния финансов отчет

Другите финансови разходи представляват банкови такси в размер на 1 701 хил.лв., както и разходи от преоценка на ДЦК към 31.12.2024г. в размер на 752 хил. лв.

13. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Разходът за данък е както следва:

	Периода, приключващ на 31.12.2024	Периода, приключващ на 31.12.2023
Текущ разход за данък върху облагаемата печалба	(52 692)	(25 173)
Приход от отсрочени данъци от възникващи и усвоени временни/постоянни разлики през текущия период	3 391	661
Разход за данъци (Икономия), нетно	**(49 301)**	**(24 512)**

Обяснение на ефективната данъчна ставка

	%	Периода, приключващ на 31.12.2024	%	Периода, приключващ на 31.12.2023
Печалба преди данъци		496 956		249 462
Корпоративен данък	10	(49 696)	10	(24 946)
1.Непризнати разходи/приходи за данъчни цели: /нетно/- 29 964 хил. лв. (2023г. – 2 265 хил. лв.);		(2 996)		(227)
2. Непризнати разходи от временни разлики – 34 263хил. лв. (2023г.– 35 260 хил. лв.)		3 426		3 526
3. Непризнати приходи от временни и постоянни разлики- 356 хил. лв. (2023г. – 28 650 хил. лв.)				
		(35)		(2 865)
Разход за данъци		**(49 301)**		**(24 512)**

Данъкът за текущата година е изчислен в съответствие със Закона за корпоративното подоходно облагане.

Отсрочените данъци към 31 декември 2024 г. и 31 Декември 2023 г. са изчислени като е използвана приложимата данъчна ставка, определена в Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приложимата данъчна ставка за 2024 година е 10 % (за 2023 година – 10 %).

В съответствие с българското законодателство, възникналите в рамките на финансовата година данъчни загуби могат да бъдат пренесени и компенсирани срещу бъдещи облагаеми печалби в някоя от следващите пет финансови години. Към 31 декември 2024 година в дружеството няма налични такива загуби от предходни години.

Приложения към Годишния финансов отчет

Във връзка с измененията в ЗКПО и в МСС 12 „Данъци върху дохода“ във връзка с Международна данъчна реформа свързана с Втори стълб Моделни правила за облагане, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС дружеството не попада в изчислението по данък по втори стълб.

14. ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ

Движението на имотите, машините, съоръженията и оборудването е както следва:

	Земя	Сгради	Машини, оборудване и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар и други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ							
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023	**34 465**	**75 997**	**160 786**	**6 928**	**9 333**	**24 963**	**312 472**
Придобити	1 739	7 523	19 099	919	2 235	45 845	77 360
Отписани	1	226	1 129	68	105	31 684	33 213
31 ДЕКЕМВРИ 2023	**36 203**	**83 294**	**178 756**	**7 779**	**11 463**	**39 124**	**356 619**
Придобити	34	3 564	80 540	1 212	1 498	73 900	160 748
Отписани		76	3 073	27	237	86 996	90 409
31 ДЕКЕМВРИ 2024	**36 237**	**86 782**	**256 223**	**8 964**	**12 724**	**26 028**	**426 958**
НАТРУПАНА АМОРТИЗАЦИЯ							
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023	-	**43 020**	**130 568**	**6 238**	**7 505**		**187 331**
Начислена за периода	-	1 957	7 882	318	873		11 030
Отписана Амортизация	-	187	1 128	4	105		1 424
31 ДЕКЕМВРИ 2023	-	**44 790**	**137 322**	**6 552**	**8 273**		**196 937**
Начислена за периода	-	2 093	12 741	525	1 356		16 715
Отписана амортизация	-	40	3 058	27	236		3 361
31 ДЕКЕМВРИ 2024	-	**46 843**	**147 005**	**7 050**	**9 393**		**210 291**
ПРЕНОСНА СТОЙНОСТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023	**36 203**	**38 504**	**41 434**	**1 227**	**3 190**	**39 124**	**159 682**
ПРЕНОСНА СТОЙНОСТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2024	**36 237**	**39 939**	**109 218**	**1 914**	**3 331**	**26 028**	**216 667**

Приложения към Годишния финансов отчет

Преглед за обезценка

Към 31.12.2024 г. е направен преглед за обезценка на дълготрайните материални активи. На базата на този преглед, ръководството е преценило, че не са налице индикатори за обезценка.

Други данни

Към 31.12.2024 г., съгласно договор за наем от 1.01.2021г., движимите и недвижими активи на почивна база гр. Несебър, са предоставени за възмездно ползване. Недвижимият имот, състоящ се от: сграда почивна станция, столова с кухня и лоби-бар и движими активи- представляващи съоръжения и стопански инвентар е на обща балансова стойност 1 307 хил. лв. Той не се отчита като инвестиционен, тъй като доходите от наем за 2024 г. са несъществена сума в общия размер на приходите.

Към 31.12.2024 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи собственост на дружеството :

- ипотека на недвижим имот (земя и сгради)– с. Шейново ;
- ипотека на недвижим имот(земя и сгради)- Дом на културата " Арсенал"
- ипотека на недвижим имот(сгради)- 6 броя сгради на територията на Основна площадка на „Арсенал" АД, подробно описани с идентификатори по кадастър в НА за ипотека № 214/12.01.2021 г.
- особен залог по реда на ЗОЗ- ДМА .

Към 31.12.2024 г., в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност, с отчетна стойност в размер на 175 151 хил. лв. (31.12.2023 г. – 162 709 хил.лв.).

Към 31.12.2024 г. в "Разходи за придобиване на дълготрайните материални активи" са включени:

- разходи за придобиване на сгради и строителни съоръжения – 10 762 хил. лв.;
- разходи за придобиване на машини и оборудване – 47 160 хил. лв.;
- други разходи за придобиване на дълготрайни материални активи – 2 882 хил.лв.

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Приложения към Годишния финансов отчет

ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ	Права върху собственост	Програмни продукти	Други	Общо
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023	**163**	**4 234**	**2 047**	**6 444**
Придобити	2	282	278	562
Отписани	1		198	199
31 ДЕКЕМВРИ 2023	**164**	**4 516**	**2 127**	**6 807**
Придобити	74	105	24	203
Отписани	1		86	87
31 ДЕКЕМВРИ 2024	**237**	**4 621**	**2 065**	**6 923**
НАТРУПАНА АМОРТИЗАЦИЯ				
КЪМ 1 ЯНУАРИ 2023	**141**	**4 023**	**1 684**	**5 848**
Начислена за периода	6	175	68	249
Отписана амортизация	1			1
31 ДЕКЕМВРИ 2023	**146**	**4 198**	**1 752**	**6 096**
Начислена за периода	6	240	78	324
Отписана амортизация	1			1
31 ДЕКЕМВРИ 2024	**151**	**4 438**	**1 830**	**6 419**
ПРЕНОСНА СТОЙНОСТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023	**18**	**318**	**375**	**711**
ПРЕНОСНА СТОЙНОСТ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2024	**86**	**183**	**235**	**504**

Към 31.12.2024 г. е направен преглед за обезценка на дълготрайните нематериални активи. На базата на този преглед ръководството е преценило, че не са налице индикатори за обезценка.

Нематериалните активи, представени в Отчета за финансовото състояние се използват в дейността на дружеството и се очаква да носят бъдещи икономически ползи.

16. СЪУЧАСТИЯ

Инвестициите на дружеството представени в Отчета за финансовото състояние са както следва:

Инвестиции	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Инвестиции в дъщерни предприятия	10	10
Общо инвестиции	**10**	**10**

17. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

Приложения към Годишния финансов отчет

Активите с право на ползване, възникнали по договори за оперативен лизинг при наемател, за 2024 г. са единадесет на брой (31.12.2023 г. - петнадесет на брой) – съответстващи на договорите за лизинг, по които дружеството контролира наети активи. Отчетната стойност на активите с право на ползване е в размер на 13 332 хил.лв. (31.12.2023 г. – 50 632 хил. лв.). Натрупаните амортизации / по линеен метод /, съобразени със срока на ползване на активите са в размер на 9 893 хил.лв. (31.12.2023 г. – 32 761хил.лв.) Балансовата стойност на активите с право на ползване за 2024 г. е 3 439 хил. лв. (31.12.2023 г. – 17 871 хил.лв.) .

По мнение на ръководството като база за признаване на актив „право на ползване" е приет десеткратния размер за активите с право на ползване т.е. всички лизингови плащания по конкретния договор за оперативен лизинг са на стойност равна или по-висока от 100 хил. лева.

Всички лизингови плащания по договори с кратък срок (до 12 месеца) и стойност под 100 хил. лв. се отчитат като текущи разходи на линеен принцип през периода на договора.

Активите с право на ползване, представляват обособени части от недвижими имоти, машини, апаратура и оборудване и транспортни средства, възникнали по договори за оперативен лизинг при наемател.

Движението на активите с право на ползване е както следва:

	СГРАДИ		*МАШИНИ*		*ТРАНСП.СРЕДСТВА*		*ОБЩО*	
	2024	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*
Отчетна стойност								
Салдо в началото на периода	594	594	49 598	49 598	440	454	50 632	50 646
Придобити	0	0	2 441	1 848	0	178		2 026
Отписани	594	0	38 885	1 848	262	192	2 040	2 040
Салдо в края на периода	**0**	**594**	**13 154**	**49 598**	**178**	**440**	**13 332**	**50 632**
Натрупана амортизация								
Салдо в началото на периода	327	198	32 063	17 452	371	274	32 761	17 924

Приложения към Годишния финансов отчет

Начислена амортизация за годината	129	129	16 529	16 553	147	216	16 805	16 878
Отписана амортизация	456	0	38 813	1 922	404	119	39 673	2 041
Салдо в края на периода	**0**	**327**	**9 779**	**32 063**	**114**	**371**	**9 893**	32 761
Преоценка	0		0		0		0	
Балансова стойност в началото на периода	267	396	17 535	32 146	69	180	17 871	32 722
Балансова стойност в края на нериода	**0**	**267**	**3 375**	**17 535**	**64**	**69**	**3 439**	**17 871**

Общият размер на отчетени разходи за наеми по оперативен лизинг в Отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, е в размер на 17 625 хил лв. (2023 г. - 17 402 хил.лв.).

18. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Активите по отсрочени данъци са формирани както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Начислени провизии за неизползван отпуск	994	855
Обезценка на вземания	0	25
Обезценка на материали	226	234
Обезценка на готова продукция	257	277
Обезценка на незавършено производство	168	187
Доходи при напускане	738	615
Обезценка на стоки	37	38
Обезценка на разходи за придобиване на активи	264	177
Провизии за задължения	189	0
Възнаграждения на ФЛ	4 898	2 459
Активи по оперативен лизинг	4	33
Приходи от преоценка на Държавни ценни книжа	(201)	(717)
	7 574	**4 183**

Към 31 декември 2024 г., респективно към 31 декември 2023 г. дружеството признава активи по отсрочени данъци, възникнали в резултат от начислени данъчни

ефекти върху намаляеми временни разлики. Данъчните ефекти от признатите активи по отсрочени данъци са отразени и в Отчета за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще или в следващ период и възможностите на дружеството да генерира данъчна печалба.

19. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси представляват:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Материали	475 326	350 994
Готова продукция	175 007	140 517
Стоки за препродажба	12 614	16 063
Незавършено производство	235 371	242 251
	898 318	**749 825**

Извършена е инвентаризация на всички материални запаси, резултатите от която са отразени в настоящия годишен финансов отчет. Ежегодно към датата на Годишния финансов отчет, се извършва анализ на обездвижените материални запаси - с оглед необходимостта от извършването на обезценка. Извършен е преглед за обезценка, изхождайки от критериите: година на придобиване, нетна реализируема стойност, възможност за реализация, като не е констатирана необходимост от обезценка за 2024 г .

20. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските и други вземания са както следва:

	Приложение	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Вземания от търговски клиенти	20.1	15 307	37 849
Авансови плащания към доставчици	20.2	94 464	66 086
Други	20.3	6 059	15 728
Общо		**115 830**	**119 663**

20.1. ВЗЕМАНИЯ ОТ ТЪРГОВСКИ КЛИЕНТИ

Приложения към Годишния финансов отчет

Вземанията от търговски клиенти са както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Вземания от клиенти в лева	2 085	2 177
Вземания от клиенти в чужестранна валута	13 222	35 672
Търговски вземания, нетно	**15 307**	**37 849**

През 2024 г. няма класифицирани вземания като рискови.

20.2. АВАНСОВИ ПЛАЩАНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Авансови плащания към доставчици в лева	54 596	46 831
Авансови плащания към доставчици в чужестранна валута	39 868	19 255
Авансови плащания, нетно	**94 464**	**66 086**

През 2024 г. няма плащания класифицирани като рискови (2023 г. – няма класифицирани рискови плащания).

20.3. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Другите вземания са както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Предплатени разходи	600	515
Разчети по гаранции	96	7 788
Съдебни и присъдени	31	31
Подотчетни лица	1	18
Други вземания	5 331	7 376
Други вземания	**6 059**	**15 728**

В "Предплатените разходи" към 31.12.2024 г. са включени авансово платени суми за абонаменти в размер на 86 хил. лв. (за 2023 г. – 84 хил.лв.) и за застраховки - 514 хил.лв., (за 2023 г. – 431 хил.лв.) които съгласно политиката на дружеството участват във формирането на бъдещите икономически изгоди, чрез прилагане на принципа на съпоставимостта (касаят изгоди, възникващи в следващия отчетен период).

Другите вземания към 31.12.2024 г. представляват: разчети с „Идънред България" в размер на 0 хил.лв. (за 2023 г. – 4 640 хил.лв.) и други вземания с текущ характер за

платени недоставени материали и стоки в размер на 5331 хил. лв. (за 2023 г. – 2 736 хил.лв.)

20.4. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

20.4.1. От посочените в точка 20.1 вземания от клиенти към 31.12.2024 г. - 4 хил.лв. са вземания от свързани лица (31.12.2023 г.– няма вземания)

20.4.2. От посочените в точка 20.2 авансови плащания към доставчици към 31.12.2024 г. със свързани лица са 2 112 хил лв. (31.12.2023 г. – няма вземания от свързани лица).

20.4.3. От посочените в точка 20.3 други вземания към 31.12.2024 г. – със свързани лица няма вземания (31.12.2023 г. – няма вземания от свързани лица)

21. ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Към 31.12.2024 г. дружеството има данъци за възстановяване в размер 12 720 хил.лв. (2023 г.- 8 024 хил лв), в това число:

- надвнесен данък към Общината – 0 хил.лв. (2023 г. – 1 хил.лв.)
- Акциз за възстановяване – 11 394 хил.лв. (2023 г. – 7 587 хил.лв.)
- ДДС за възстановяване – 1 326 хил.лв. (2023 г. – 436 хил.лв.).

22. КРАТКОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Към 31.12.2024 г. дружеството има закупени Държавни ценни книжа от емисии на различни държави от ЕС на стойност 381 567 хил лв. (2023 г.-521 459 хил лв.) Същите са с номинална стойност 195 427 хил лв. (2023 г. - 391 557 хил.лв.) и стойност преди преоценка 379 420 хил лв. (2023 г. -514 285 хил.лв.). Закупени са и други дългови финансови инструменти на стойност 6 195 хил.лв. с номинал 155 хил.лв и стойност преди преоценка 6 328 хил лв.

23. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от

неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Кредитен рейтинг на финансовата институция. Спрямо предходната 2023г., някои от банките са повишили кредитните си рейтинги като : Банка ДСК – BBB/A-2, перспектива положителна, Инвестбанк – BB+, перспектива – стабилна, Пощенска банка (Юробанк България) – Baal, перспектива – стабилна, ББР – BBB, перспектива – положителна, БАКБ – BBB+, перспектива – стабилна, Интернешънъл Асет Банк – BBB, перспектива – стабилна. Към датата на отчета не са налице индикации за обезценка.

Паричните средства включват:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Парични средства в лева	8 001	13 910
Парични средства в чуждестранна валута	754 588	234 098
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	4 820	3 307
	767 409	**251 315**

Паричните средства в чуждестранна валута са преоценени по заключителния курс на БНБ към 31.12.2024 г. (31.12.2023 г.), в съответствие с изискванията на МСС 21.
В съответствие с изменение на МСС 7 и МСФО 8 от 1.01.2024г. оповестяваме, че за 2024г. са отчетени парични потоци за инвестиционна дейност за земи, машини, съоръжения и други за 174 528 хил лв. За 2025г. се очаква „Арсенал" АД да инвестира 292 000 хил лв. , в това число за сгради и строителни съоръжения в размер на 132 000 хил лв. и 160 000 хил лв. за машини, оборудване и други. Дружеството няма сключени споразумения за финансиране на задължения към доставчици.

24. РЕГИСТРИРАН КАПИТАЛ

Дружеството е регистрирано със записан основен капитал в размер на 2 225 хил. лв., състоящ се от 2 225 224 броя обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лев всяка. Акционерната структура на дружеството към 31 декември 2024 г. и 31 декември 2023 г. е както следва:

	31.12.2024	31.12.2023

Приложения към Годишния финансов отчет

Акционер	Брой акции	Акции %	Брой акции	Акции %
„Арсенал-2000"АД	2 220 829	99.80	2 220 789	99.80
Физически лица – 118 на брой (2023 г. – 119)	4 395	0.20	4 435	0.20
Общо	**2 225 224**	**100**	**2 225 224**	**100**

Притежателите на обикновени акции имат право на дивидент и да гласуват с един глас за всяка акция, която притежават на Общите събрания на дружеството. Всички акции са равнопоставени по отношение на остатъчните активи.

25. РЕЗЕРВИ И ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ

Резервите са както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Законови резерви по чл. 246 от ТЗ	1067 169	842 219
Допълнителен капитал	151 888	151 888
	1 219 057	**994 107**

Законовите резерви и допълнителен капитал, са формирани като отчисления от печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на дружеството.

26. НАТРУПАНА ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА

За 2024 г. дружеството отчита печалба в размер на 447 655 хил. лв. За 2023 г. балансовата печалба е в размер на 224 950 хил. лв. Натрупаната печалба към 31.12.2023 г., в размер на 224 950 хил.лв., през 2024 г. е отнесена в законови резерви.

27. ПАСИВИ ПО ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ - НЕТЕКУЩИ

Пасивите по оперативен лизинг са признати според задължението, формирано от неплатени лизингови вноски по договори към момента на възникване на пасива. Размерът на поетия ангажимент по договори за оперативен лизинг от 2022 г., 2023 г. и 2024 г. е 8 776 хил. лв. В края на 2024 г., остатъкът от признати пасиви по оперативен лизинг е 3 482 хил.

лв. (за 2023 г. – 18 196 хил.лв.) в т.ч. текуща част 1 425 хил.лв. (за 2023 г. – 16 565 хил.лв.). В това число - дължими за разплащане в дългосрочен аспект /над 12 месеца/ са 2 057 хил. лв. (31.12.2023 г.– 1 631 хил.лв.).

28. ПРОВИЗИИ

Към 31 декември 2024 г., респективно 31 декември 2023 г. дружеството е формирало провизии за обезщетения при пенсиониране в съответствие с МСС 37, както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Провизия за обезщетения при пенсиониране	7 378	6 152
Общо провизии	**7 378**	**6 152**

Към 31 декември 2024 г. дружеството е направило оценка на сумата на очакваните разходи за персонала при настъпване на пенсионна възраст. Общата сума на задълженията включва плащанията при прекратяване на трудовото правоотношение след придобиване на право на пенсия за възраст и стаж, както и поради болест.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор (КТД), при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, дружеството е задължено да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното месечно трудово възнаграждение, ако трудовия му стаж при работодателя е до 10 години или в шест кратен размер на брутното трудово възнаграждение, ако трудовия му стаж при работодателя е над 10 години.

Освен това, при преждевременно пенсиониране поради нетрудоспособност, персоналът има право на обезщетение в размер до две месечни брутни работни заплати. Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в Отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в Отчета за всеобхватния доход. Предвид опита на ръководството и специфичния предмет на дейност, изчисленията са направени от дружеството.

Към 31.12.2024 г., в Отчета за финансово състояние провизиите по задължения за обезщетения при пенсиониране на работници и служители на дружеството са представени

като текущи – 3 494 хил. лв. и нетекущи – 3 884 хил. лв. (2023 г. – текущи – 2 642 хил. лв., с нетекущи – 3 510 хил. лв.).

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството, ръководството е преценило, че на настоящия етап не е налице вероятност и няма рискове за негативен изход от тях. От общо заведените две дела срещу дружеството не са признати провизии за задължения по съдебни дела в отчета за финансовото състояние.

29. ПАСИВИ ПО ОПЕРАТИВЕН ЛИЗИНГ- ТЕКУЩИ

Пасивите по оперативен лизинг, дължими за разплащане в краткосрочен аспект / до 12 месеца/, са в размер на 1 425 хил.лв. (31.12.2023 г. - 16 565 хил лв.). Сумата съответства на поетите задължения по 7 броя (31.12.2023 г. – 15 броя) договори за оперативен лизинг в частта им до края на 2024 г.

30.ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Текущите търговски и други задължения към 31 декември 2024 г. и 2023 г. се състоят от:

	Приложения	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Задължения към доставчици	30.1	42 842	39 467
Получени аванси от клиенти	30.2	595 952	489 384
Други задължения	30.3	1 367	2 395
Общо текущи търговски и други задължения		**640 161**	**531 246**

30.1. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

Текущите задължения към доставчици към 31 декември 2024 г. и 2023 г. се състоят от:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Задължения към доставчици в лева	38 597	29 126
Задължения към доставчици в чуждестранна валута	4 245	10 341
	42 842	**39 467**

Приложения към Годишния финансов отчет

Дружеството урежда задълженията към своите доставчици между 30 и 180 дни от датата на възникване, според клаузите на съответния договор.

Задълженията към доставчици в чуждестранна валута са преоценени по заключителния курс на БНБ към 31.12.2024 г. (31.12.2023 г.), в съответствие с изискванията на МСС 21.

30.2. ПОЛУЧЕНИ АВАНСИ ОТ КЛИЕНТИ

Към 31 декември 2024 г. получените аванси от клиенти са в размер на 595 952 хил. лв., в т.ч. 581 588 хил.лв. от клиенти в чуждестранна валута. Към 31 декември 2023 г. получените аванси от клиенти са в размер на 489 384 хил.лв., в т. ч. 473 038 хил.лв. от клиенти в чуждестранна валута. Получените аванси в чуждестранна валута се отчитат по историческа стойност, съгласно МСС 21. Авансите са обвързани с поръчки за производство и продажба на продукция за съответните клиенти.

30.3. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Съгласно споразумения със съответните доставчици, са предоставени на отговорно пазене комплектации за изделия на дружеството. Комплектациите се фактурират и заплащат след реализация на изделията, за които са предназначени.

31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване към 31 декември 2024 г. и 2023 г. се състоят от:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Задължения за неизплатени отпуски	9 935	8 552
Задължения към персонала за възнаграждения	55 665	32 633
Задължения към социалното осигуряване	5 484	4 999
Задължения за здравно осигуряване	1 587	1 429
Текуща част от провизията по т.29 (доходи при напускане)	3 495	2 642
	76 166	**50 255**

32. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Приложения към Годишния финансов отчет

Към 31 декември 2024 г. дружеството отчита следните данъчни задължения :

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Данък върху доходите на физически лица	6 961	4 326
Данък върху разходите	404	346
Корпоративен данък	8 692	2 173
Акциз за произведена ел.енергия	2	0
	16 059	**6 845**

Задълженията за данък върху доходите на физически лица към 31 декември 2024 г., се отнасят за възнаграждения на персонала за месец декември 2024 г., респ. за месец декември 2023 г.

33. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите задължения са както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Задължения по застрахователни полици	310	255
Удръжки от работни заплати и други текущи начисления	1 234	1 151
	1 544	**1 406**

Удръжките по работни заплати са преведени на съответните получатели през месец 01.2024 година.

34. ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

Приходите за бъдещи периоди представляват отложен приход от финансиране по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ през 2024 г. – 0 хил.лв. (3 хил лв. за 2023 г.).

35. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

През 2024 и 2023 година, дружеството е имало взаимоотношения и е извършило различни сделки със свързани лица, като продажби на продукция, покупка и продажба на материали и дълготрайни активи, предоставяне на услуги. Свързаните лица включват:

Приложения към Годишния финансов отчет

№	Наименование	Адрес на дружеството
1.	Арсенал-2000 АД	гр. Казанлък ул. Розова долина № 100
2.	Балканроз Трейдинг ЕООД	гр. Казанлък ул. Стара река № 2
3.	Арсенал Трейдинг ЕООД	гр. София р-н Слатина ж.к. Редута ул. Погледец № 3
4.	Балкански ловец ЕООД	гр. София р-н Слатина ж.к. Редута ул. Погледец № 3
5.	Медицински център Арсенал ЕООД	гр. Казанлък ул. Розова долина № 100

Сделките между свързаните лица са сключени при условия, които не се различават от тези между несвързаните лица.

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Търговски и други вземания от свързани лица	2 116	0
Търговски задължения към свързани лица	26 338	15 815

36. ПОЛИТИКА И ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на ръководството на дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие, така че да може да предоставя възвръщаемост на капитала на акционерите;

- да осигури добра рентабилност на акционерите, като определя адекватно цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционните си проекти в съответствие с нивото на различните видове риск.

Дружеството управлява структурата на капитала и извършва необходимите корекции в нея, в съответствие с промените в икономическата обстановка и характеристиките на риска на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, дружеството се придържа към общоприетите за отрасъла норми на съотношение нетен дълг към капитал. Нетният дълг се изчислява като общ дълг минус парите и паричните еквиваленти.

През 2024 година стратегията на дружеството е да поддържа съотношението дълг към капитал на такова ниво, което да гарантира достъп до финансиране на разумна цена.

Приложения към Годишния финансов отчет

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал. Съотношението нетен дълг към капитал съответно към 31 декември 2024 г. и 2023 г. е както следва:

	Към 31.12.2024	Към 31.12.2023
Общ дълг	741 296	611 458
Пари и парични еквиваленти	(767 409)	(251 315)
Нетен дълг	(26 113)	360 143
Общо собствен капитал	1 668 937	1 221 282
Общо собствен капитал и нетен дълг	1 642 824	1 581 425
Нетен дълг към капитал	**(0,02)**	**0, 29**

През 2024 година е налице пълно покритие на задълженията със собствени средства.

37. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Най-значимите финансови рискове, на които е изложено дружеството, са изброени по-долу.

37.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на дружеството се осъществяват в български лева и евро, чийто курс е фиксиран към курса на лева. Чуждестранните транзакции, деноминирани в щатски долари, излагат дружеството на валутен риск, но те са сведени до минимум през 2024 г. За да сведе до минимум риска от промяна на валутния курс, дружеството е преминало от доларови в еврови цени към основните си контрагенти.

37.2. Лихвен риск

Политиката на дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск. Към 31 декември 2024 година дружеството няма банкови заеми (текущи и нетекущи) , (за 2023 г. – няма банкови заеми).

Приложения към Годишния финансов отчет

37.3. Ценови риск

С цел управление на ценовия риск, дружеството заявява доставката на необходимите материали предварително и по тримесечия, договаря цените на тези услуги, за които това е възможно и съответно сключва договори за цялата финансова година.

37.4. Кредитен риск

Излагането на дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на търговските и кредитни вземания. Същите са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по рискови вземания.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е, че отсрочени плащания се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на кредитните условия. За останалата част от клиентите, продажбите се извършват след получаване на плащането или при условията на акредитивно плащане.

37.5. Ликвиден риск

Дружеството провежда консервативна политика по управление на ликвидността като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и изходящите парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Потребностите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди – ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози, а в дългосрочен план – за периоди от 180 и 360 дни.

37.6. Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни

техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към края на отчетния период. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти се използват за дългосрочни дългове.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в Отчета за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са повече инвестициите в дъщерни и асоциирани (и в други дружества), за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства, представените в Отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

37.7. ПАЗАРЕН РИСК

Анализът на приходите от продажби показва концентрация на продажбите и печалбата в ограничени географски сегменти и клиенти.

38. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

38.1. Национални резерви и военновременни запаси

Дружеството има ангажименти по правителствена програма за Националния резерв и военновременните запаси , като съхранител на материали и стоки .

38.2. Програми за опазване на околната среда

Приложения към Годишния финансов отчет

Резултат от целенасочените действия на ръководството за опазване на околната среда са издадените комплексни разрешителни за експлоатация в съответствие с чл.117 от ЗООС.

Текущите разходи за опазване на околната среда са в размер на 2 258 хил.лева.

38.3. Интегрирана система за управление

В дружеството е внедрена система за управление на качеството сертифицирана за производство на металорежещи машини от LRQA в съответствие с ISO9001 и за производство на оръжия и боеприпаси, сертифицирана от Министерство на отбраната на Р България в съответствие с публикация на НАТО AQAP 2110 .

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след отчетния период по отношение на обектите, представени във финансовия отчет, които да изискват корекции или отделно оповестяване към 31 декември 2024 г., освен оповестените в приложението на отчета.

В периода от 31 декември 2024 г. до датата, на която финансовият отчет е утвърден за издаване от Съвета на директорите не са възникнали сделки или събития от съществено значение и (или) с необичайно естество, които по мнение на дружеството биха оказали значително влияние върху резултата за следващата финансова година.

През 2022 година започна военен конфликт на територията на Украйна с Русия, който продължава и към датата на издаване на този финансов отчет.

Ръководството на дружеството е определило това събитие като некоригиращо по смисъла на МСС 10. Няма отчетени ефекти в настоящия финансов отчет, тъй като е оценено, че няма установени такива.

40. ЗАСТРАХОВАНО ИМУЩЕСТВО

Към 31 декември 2024 г. и 31 Декември 2023 г. дружеството е направило на своите служители задължителна групова застраховка "Трудова злополука", рентна застраховка „Живот", както и пълно автокаско на 54 броя МПС за 2024 г.

Приложения към Годишния финансов отчет

Настоящият Годишен финансов отчет на “Арсенал” АД е приет от Съвета на директорите на дружеството с Протокол № 3/ 4.03.2025 година и е подписан от:

“Арсенал” АД:

Съставил: /......./

Изп. директор: /......./